

ЛЮБИСТОК СТОРИНКА ПРО КОХАННЯ, СІМ'Ю І САМОТНІСТЬ

НУ, І В ЧОМУ Я ВИННА?

Намалюю твій голос із вогню, із жарини
І облеплю вустами: "Ну і в чому ж я винна?"
Може, в тому, що літо хміль складає в покоси,
А чи в тому, що стежка задивилася в просинь,
Бо шукає там сонця? Видно, змерзла в чеканні...
Чи у тому, що осінь нам дісталася рання?
Не зірліся в літі, а весна нас не стріла.
Може, просто я долю віднайти не зуміла?
Десь ішла стороною, ну, а я не гукнула,
Під оманливою шеліт на світланні заснула
На плечі в некогоханого... Гіркне сльозина.
Ну, скажи, мій коханий, у чому я винна?

Євгенія НАЗРУК

Щоб прожити разом усе життя і при цьому примудритися один одному до смерті не набриднути, необхідний талант, і чималий.

Роберт Льюїс СТВЕНСОН

Щоб жити в дружбі з тими, з ким живеш постійно, треба вести себе з ними так, ніби ви бачитеся лише раз на три місяці.

Жюль РЕНАР

У сімейному житті, зберігаючи свою гідність, треба вміти поступатися одне одному.

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

У сімейному житті найважливіший гвинт - це кохання.

Антон ЧЕХОВ

Кохати - значить жити життям того, кого кохаєш.

Лев ТОЛСТОЙ

НЕ ЙДИ, ПРОШУ, ПОБУДЬ ІЩЕ ХОЧ ТРІШКИ!

Дід Василь і баба Христина жили на віддаленому від села хуторі. Дітей у них не було. Ще замолоду прихистили сусідську дівчинку, що залишилася сиротою - мама померла, а тато на війні згинув. Вона виросла, вийшла заміж і подалася за чоловіком десь у Закарпатську область. А дід і баба залишилися одні-однісінькі, бо молодь із хутора у село перебралася, а старі люди помирали. Так і жили собі вкупочці. Все робили разом. Крайнього ніколи не шукали. Хто скільки міг, скільки здоров'я дозволяло, той стільки і робив.

Хоч були вже старенькі, але і корову, і коника тримали, щоб усе своє було. Конем дід у село їздив за покупками, на поле та з поля, от і вся робота. Ніхто ніколи й кривого слова від них не почув. Сили згасали, а любов не в'яла.

Того дня баба Христина погано почувалася. Все ж подоїла корову, припнула за хлівом, дід тим часом біля коня шпортився. Взяла баба відро з молоком та й поволі стала йти до хати, як раптом ойкнула й повільно опустилася на землю. Дід побачив, що щось не так. Пришкунтильгав до дружини, швидким порухом руки відкинув убик відро, з якого вже розлилося молоко, припав на коліна, підійняв на руки голову дружини, притулився до неї і став тихо шепотіти: «Христино, любя моя, не йди, прошу, побудь іще хоч трішки. Хто я в цьому житті без тебе? Хай би краще мене у сирину могилу поклали. Не йди від мене, озвись!» За кілька хвилин баба прийшла до тями. Вона лежала на землі, а її чоловік, витираючи сльози, з кимось говорив по телефону. Це була донька. Він розповідав, що мама знепритомніла, а він навіть не знає, що робити, але дуже хоче, щоб вона одужала.

Через півгодини на подвір'ї діда Василя стояла швидка допомога. Надія її викликала. Вже в хаті лікар міряв бабусі тиск, слухав пульс, давав якісь пігулки, зробив укол і сказав, що потрібне ретельне обстеження, тому її госпіталізують. У діда виступили сльози. Він пішов в іншу кімнату, а за кілька хвилин вийшов у святовому вбранні. Сказав:

- Забираєте її, забирайте і мене. Я не заважатиму. Просто буду поруч. Життя надто ко-

ротке, щоб втрачати дорогоцінні його хвилини. Ти, Христу, за господарство не хвилюйся. Надійка наша обіцяла, що приїде. До вечора вже буде на місці. Вона і корову подоїть, і коника нагодую. І тебе в лікарні провідає. Хвилюється за маму.

Надвечір у лікарню приїхала Надія. Залишила все і подалася до батьків, бо тато її вранці добряче налякав. Поговорила з черговою медсестрою. Та сказала, що бабусю обстежили. Критичного нічого немає, але треба берегти серце і обмежити фізичні навантаження. Трохи заспокоївшись, жінка пішла у палату, куди поклали маму. Вона стояла біля дверей і милувалася. Мама спала, а біля неї сидів сивочолий тато, ніжно тримав дружину за руку і раз за разом повторював:

- Не йди, прошу, побудь іще хоч трішки. Я ніколи нікого так не любив, як тебе і Надійку. Не залишай нас.

- Тату, вона житиме. Кажуть, що загрози життю немає, але треба поберетися, - промовила розчулено донька.

- Знаєш, доню, втрачати кохану людину важко, навіть коли твоє серце б'ється, може, останні години.

Марія ЛЯХ

НЕВИГАДАНИ ІСТОРІЇ

МАМА ЗРАДИЛА СІМ'Ю...

У народі кажуть: мама померла, тато осліп по відношенню до дітей. На жаль, так часто буває. Але наша історія трохи про інше. Бо і мама жива, і тато зрячий, але все в їхній сім'ї пішло шкереберть після того, як мама... загуляла, а тато з горя запив. І заплакали, забідували діти - ні щастя, ні долі у них, ні, зрештою, життя...

Миколі щастило по життю. Гарний, розумний, розсудливий. За що б не брався - все вдавалося. І роботу мав хорошу, і сім'ю. Та ще й батьки з поміж інших дітей найбільше любили і шанували його. Все, що могли, - для сина та його сім'ї: і харчі, і кошти, і любов... Шанували вони і невістку. А як раділи внучатам, що, як соколята, зростали, - Альонці та Михайлику?! Внуки інших дітей на раз ім дорікали за цю любов, розуміння, що вони далеко стоять за ними у серцях бабусі з дідусем.

Проживала молода сім'я у Києві. Недовго довелося чекати, як отримала квартиру, а через деякий час придбала ще одну. На період відпустки на шикарній машині завжди приїжджала у мальовниче село до Миколиних батьків. І тут було затишно, любо їм. Старенькі мама з татом зустрічали їх з великою радістю, до приїзду найдорожчих гостей готувалися заздалегідь - кололи порося або ж різали теля і влаштовували гулянку на все навеселі село. У селі їм було, як у раю. Не один заздрив їхньому злагодженому, багатому і гарному життю, але до пори, до часу...

Кажуть, від добра добра не шукають, та Катерина стала шукати його на стороні з інши-

ми чоловіками. Спочатку тихцем, щоб ніхто не бачив і не чув, а потім їй стало байдуже до того, що знають про її походеньки. Невдовзі прийшов той час, як для Катерини сім'я не потрібна стала - одного коханця міняла на іншого, через трохи того іншого ще на іншого... А Микола з розпачу і горя... запив. Попостраждали тоді їх любі діти, коли мама на ніч додому не проходила по декілька днів, коли тато по декілька днів не просився від алкоголю. Та час йшов і діти вирости, а мама з татом розлучилися...

Шкода, але любя, мила Альонка пішла дорогою мами, а Михайлик - дорогою батька. Альонці й тридцяти років не виповнилося, як померла. Її поховали у селі серед мальовничої природи отчого краю. Бабуся з дідусем ледве пережили таку втрату. З горя почорніли, осунулися. Щоб хоч трохи якось їх підтримати, допомогти жити, дїждавшись пенсії, у село повернувся Микола. Але ні батькові, ні мамі щастя він не приніс, тільки біль і ще більші сльози - бо на батькових очах пропадав їхній улюблений син.

Батьки не витримали. Невдовзі стареньких поховали. І ще довго в селі гомоніли, що в могилу їх загнав любий синок.

У гості до Миколи, який зашукати його на стороні з інши-

хаті, на час відпустки приїжджав Михайлик. Тато як міг, так годив йому - бо це ж його кровиночка, одна на світі. І горілочка в стакан підливав синочку, вважаючи, що це найкращі шанси... Одного дня, добряче напившись разом із батьком, Михайло пішов у ліс і... не повернувся. Кілька днів шукала його по лісу, по болотах і рідні, і не рідні. Знайшли мертвого. А Михайлику було всього двадцять п'ять...

Саме тоді про сина згадала мама і приїхала, щоб провести його в останню дорогу. Провела. А на ніч пішла до... чергового коханця. І їй ні до чого були осуди-пересуди селян, колишнього чоловіка. Хай собі! Як вони не можуть зрозуміти, що їй легше пережити горе в обіймах чужого чоловіка?! Це в той час, як її синочка в свої обійми сира земля прийняла.

Миколу, який так і не втішився щастям за діток, не впізнав щастя дідуса, не вдовзі похоронили родичі...

Це одна із прикрих історій, яку довелося почути про те, як поведінка мами руйнує, губить сім'ю, як затьмарюється її розум через достаток або ж вроду, як гине і мама, як гинуть її рідні.

Валентина БОРЗОВЕЦЬ

НА ЖИТТЄВИХ ПЕРЕХРЕСТЯХ

ЯК СЕСТРА РОЗЛУЧНИЦЕЮ СТАЛА

Сестри Оля та Аня були справжніми подругами. Оля закінчила школу, вступила в технікум. Аня покійно добувала в селі останні шкільні роки, сумувала за сестрою, бо та приїжджала тільки на вихідні, та й то не щотижня.

Якось Оля не була вдома аж два місяці. Ні Аня, ні батьки не хвилювалися, бо вона постійно дзвонила і розповідала, що знайшла хорошу додаткову роботу. Мати по-тайки раділа, що життя у її старшої доньки складається добре. От якби ще хлопця мала та заміж вийшла. Тим часом Аню вподобав парубок із села - Микола Васильковий. Знатний такий хлопчина був. Працював у місті після закінчення університету, добре заробляв, батькам фінансово допомагав, у селі бував щовихідних.

Зустрілися Микола й Аня у сільському клубі. Хлопець дівчину не впізнав. Коли він закінчував школу, вона була ще в початкових класах. Та й сім'я її жила на іншому кінці села. А зараз вона стала стрункою, витонченою красунею з чарівною посмішкою і добрим поглядом. Микола запропонував провести Анну додому.

У юному дівочому серці зародилося трепетне почуття. З нетерпінням чекала дівчина вихідних, щоб бігти до коханого на побачення. Перекопувала хлопця, щоб

після роботи не сидів у чотирьох стінах тісної міської квартири, щоб прогулявся містом хоча б з Олею. Їй Аня довіряла на сто відсотків.

Того вечора Анна, як завжди, збиралася на побачення. Мати не перечила, хоч і знала, що хлопець набагато старший від неї. Хтось постукав у двері. Аня підхопилася, відчинила. У порозі постав Микола з пишним букетом розкішних троянд. Він привітався і зразу перейшов до суті:

- Галино Матвієвно, Павле Марковичу, я кохаю вашу дочку і хочу з нею одружитися. Розумію, що вона ще учениця. Відгуляємо випускний, потім весілля і подамося у місто. Там вона навчатиметься, а я зумію прогледувати сім'ю.

Батькам знадобився час, щоб усвідомити, що відбувається. Врешті-решт вони переглянулися між собою, подивилися на щасливу доньку, на її обранця і відповіли:

- Хай Бог благословить, і ми благословляємо.

Швидко накрили на стіл. Зав'язалася весела розмова, спілкувалися про те, що буде далі. Майбутній тесть із зятем випили по чарчині. Запав глибокий вечір, коли до хати зайш-

ла Оля. Від побаченого мову відібрало у всіх. Розхристана, заплакана, далеко не твереза, знімаючи брудне взуття, вона запитала:

- Що святкуємо? Бачу, сестричко, ти часу дарма не гаєш? Він уже й додому до нас ходить? Людського осуду не боїшся? А ви? - і спрямувала погляд на батьків. - Аньці ще в школі кавалера заводити можна, мало не вдвічі старшого? А мені і в клуб не можна було піти в її віці?

- Олю, що з тобою? - запитала мама. - Ти ж казала, що у тебе все гаразд, що на роботі...

- А я й на роботі. Кому яке до мене діло? Я на своє життя не нарікаю. Носитесь зі своєю улюбленицею, то й носіться, мене тільки не зачіпайте, - йду-

чи до спальні, продовжувала Оля.

Аня не могла зрозуміти, що сталося з сестрою, яку завжди вважала найкращою подругою і порадицею. Вони ніколи не заздрили одна одній. Подумала, що Оля всього цього наговорила зопалу і близько до душі образи сестри не взяла. Конфлікт на тому й вичерпався. Ні мама, ні сестра в душу лізти не стали. Аня вже вибрала собі весільну сукню. Відсвяткували випускний вечір. Залишалися лічені тижні.

Якось вранці, за сніданком Оля заявила:

- Мамо, тату, я вагітна.

- Як вагітна? Хто батько дитини? - подитувалася мама.

- Микола...

- Мій Микола? - перепитала

Аня і мало не зомліла.

- Твій. Що вдієш, сестро? Я його люблю. У нас - кохання. Поки ти тут у селі сиділа, я стала йому найріднішою людиною.

Аня мовчки встала з-за столу, вийшла з хати і побрела вулицею. Ген, на край села, до Миколиної хати. Він сидів на порозі. Підійшла і сухо сказала:

- Ти будеш батьком. Якщо кохав її, чому мені квіти дарував, руку і серце пропонував? Іди. Їй ти більше треба. А я... я переживу.

З тих пір Аню в селі не бачили. Казали, що поїхала в іншу область, до тітки. На весіллі гуляло все село, от тільки нареченою була Оля. Це вона з Миколою подалася в місто, народила донечку. Назвали Дарією. Якось приїхала до батьків, але з речами, і сказала, що до Миколи більше не повернеться. Заявила:

- Можете сказати своїй любій донечці, що Коля більше вже не мій. І що Даруська - не від нього. У її батька своя сім'я, а мені що було робити? Він - надійний хлопець. Думала, з часом полюбить, аби батько для дитини був. А зараз сама його терпіти не можу.

Прошло кілька місяців. Селом ішла молода пара - усмінена Аня і той самий Васильковий Микола. Він міцно тримав дружину за руку і щось тихо роз-

повідав. Перехожі оглядалися на них і очам своїм не вірили. Пробачила? Із чоловіком сестри жити стала?

Одразу після розлучення з Олею Микола дізнався адресу Ані. Коли виявилось, що він - не батько Дарії, не роздумуючи подався на пошуки коханої. І хоч розумом вона бажала щастя сестрі, але у глибині душі щиро і палко любила свого Миколу, страждала. Тому й пробачила.

У хаті на подружжя з нетерпінням чекали батьки. Сльози радості котилися по щоках і в Ані, і в Галини Матвієвни. А маленька Даруська тендітними ніжками дріботіла до тітки. Її перекопав Микола. Він пригорнувся до дитяти, обіймав і голубив дівчинку, як рідну, а вона й стала рідною за роки сімейного життя з Олею. Анна запитала:

- Мамо, а Оля де?

- ... Немає. Кілька днів тому поїхала. Сказала, що в селі їй жити набридло...

- Тоді нас буде четверо, - перебив тещу Микола.

- А це як? - перепитала Галина Матвієвна.

- У Даруську буде братик, тільки вже наш з Миколою, - майже пошепки відповіла Аня.

Марія ЛЯХ